

DŮM U SEDMI ŠVÁBŮ – ODEPŘENÉ DĚDICTVÍ

Budoucnost domu U Sedmi švábů byla v posledních desetiletích rozpačitá a nedávno byla dokonce znemožněna demoličním výměrem. Zbývají poslední týdny. Úřady nedokázaly ocenit jeho historickou hodnotu, a tak se zdá, že se občané města Brna svou nedostatečnou politickou reflexí připraví o další pamětihodnost. Starý činžovní dům na Kopečné ulici získal punc pouhé zastaralosti.

Více než u kteréhokoli z jiných podobných domů, právě zde je nezbytné diskutovat o jeho významu. Ačkoliv se jedná o profánní stavbu, její vzhled na první pohled zaujme krásou klasicistní jednoduchosti, kterou mohla historie vtisknout pouze takto účelně budovanému objektu. Charakter těchto staveb vypovídá skutečně i o sociální struktuře své doby a plní dokumentační roli v původním urbanistickém členění Brna.

Dům U Sedmi švábů je v mnoha směrech jedinečný – jak svým rozsahem, stylovou čistotou a bohatou historií, tak významem etnografickým, zahrnujícím různé pověsti vyplývající právě z historických faktů města samého. Jeho jedinečnost je také ve vhodném situování v městské památkové zóně. Jen těžko lze hledat objekt jemu podobný s takovou turistickou dostupností a nepřehlédnutelností v terénu města. Genius loci tohoto největšího a nejstaršího brněnského pavlačového domu zapůsobí na každého, i jen málo citlivého člověka. Dvě rozlehlá tří- až čtyřpodlažní křídla ve svažitém terénu s prostorným zelení oplývají dvorem jako by vypovídala o tom, že tu bylo vždy živo. Nejen díky nezájmu posledních majitelů, a tedy značné zanedbanosti, na vás dům dýchne časem minulým. To však zatím nechceme docenit a alibisticky očekáváme, že se to pokusí změnit někdo po nás, komu snad nepůjde tolik o peníze nabízející se z hodnoty pozemku. Oplývá snad Brno tak nepřehlédnutelným množstvím architektonických výtvorů, které nás spojují s minulostí?

Ruku na srdce, pamětihodností v centru našeho města kvapně ubývá, a to především díky takovýmto necitlivým asanačním zásahům.

Mnoho z těch, kteří U Sedmi švábů bydleli nebo třeba jen přespali, dozajista potvrdí sílu a působivost tohoto místa. A že zde bydleli lidé převážně nemajetní, studenti a sociálně slabší? Lze tímto způsobem mluvit o těch, kteří například odmítají mít doma televizi a tráví u ní většinu volného času? To nevypovídá o chudobě, nýbrž o jiném hodnotovém žebříčku. Kromě výtvarníků, muzikantů, mistra houslaře a mnohých dalších zde sídlila například redakce literárního časopisu Host. Byli zde architekti, zahradníci, křesťanská organizace pomáhající drogově závislým, keramická dílna či tiskárna. I přes svou různorodost byli zdejší obyvatelé ochotni spoluutvářet velmi vřelé sousedské vztahy, které jsou dnes stále vzácnější. Nežádka bylo možno spatřit sousedy, rozjímající na pavlači nad konvičkou čaje, nebo být pozván i k jídlu. Několikrát jsem byl svědkem „pavlačového“ kina, kdy se sešli lidé na dvorku, z pavlače se zavěsilo plátno a promítaly se staré umělecké filmy. Vznikla zcela neopakovatelná atmosféra, která u jiných staveb podobného typu zcela chybí. I toto může být v dohledné době minulostí.

Důležitost památek je pro specifikaci národa nepopiratelná a dům U Sedmi švábů je právě svou lidovostí významným dědictvím naší minulosti, stejnou měrou jako třeba Stará radnice. O svou historii bychom se měli více starat, a to zvláště v době sjednocování Evropy a boření jejích hranic. Nebo snad budeme hrdě vyprávět svým potomkům, jak jsme nechali tento pověstný dům strhnout zahraniční firmou a postavit na jeho místě objekt pozbývající jakékoli organičnosti a estetické hodnoty?

Leč naše doba přeje spíše ekonomické dravosti a ničí vše, co překračuje rozměr okamžitého uspokojení primitivních potřeb. Stále si málo uvědomujeme hodnoty lidství, které jsou nejen skutečným základem, ale především cílem společnosti. Čas ubíhá velmi rychle a nejsme ochotni se pozastavovat nad těmito otázkami. Dům U Sedmi švábů je nejen oázou klidu uprostřed městského shonu a místem setkávání se s minulostí, ale též velkým zrcadlem naší době. Čas se zde opravdu zastavil. Ti spěchající jej chtějí přestavět ke svému obrazu, zatímco ti, jež se nadýchlí zdejší atmosféry, pochopili jak smysl skromnosti, nutnosti pečovat o sousedské vztahy, tak skutečný význam kulturního dědictví.

MgA. Jan Spěváček

Souhlasíte-li s myšlenkou záchrany pavlačového domu na Kopečné ulici, prosím připojte svůj podpis k přiložené petici!

Děkujeme.